

Talousarvioaloite TAA 11/2025 vp

Pia Lohikoski vas

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä Pakolaisneuvonta ry:n toiminnan turvaamiseen (300 000 euroa)

Eduskunnalle

Pakolaisneuvonta ry on vuonna 1988 perustettu turvapaikka-asioihin erikoistunut lakiasiantointimisto ja järjestö. Se on seurannut läheltä ulkomaalaislainsäädännön kehitystä ja yli 30 vuoden aikana muodostunut turvapaikkaoikeuden keskeiseksi asiantuntijaksi Suomessa. Järjestön erityisosaamista on haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten yksin tulleiden turvapaikanhakijalasten, ihmiskaupan ja kidutuksen uhrien sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvien turvapaikanhakijoiden avustaminen. Järjestö kouluttaa viranomaisia ja turvapaikanhakijoiden kanssa työskenteleviä ja sitä kuullaan säännöllisesti lainvalmistelussa.

Pakolaisneuvonta on voittoa tavoittelematon järjestö, jonka tarjoaman oikeudellisen avun rahoitus perustuu julkiseen oikeusapuun. Se on ainoa samassa mittakaavassa turvapaikka-asioita hoitava ja niihin erikoistunut lakiasiantointimisto Suomessa. Pakolaisneuvonta avustaa vuosittain satoja ihmisiä, jotka tarvitsevat tukea turvapaikkaa tai oleskelulupaa hakiessaan: muun muassa kidutuksen ja ihmiskaupan uhreja, paperittomia, lapsia ja lapsiperheitä.

Pakolaisneuvonnan ydintoiminta, eli oikeusapupalvelut, on ollut viime vuodet tappiollista. Valtaosalla Pakolaisneuvonnan asiakkaista ei ole tuloja tai varallisuutta, vaan he ovat oikeutettuja julkiseen oikeusapuun. Jälkeen jäänyt oikeusavun korvaustaso ei kuitenkaan useissa tapauksissa riitä korvaamaan erityisesti Pakolaisneuvonnan hoitamien monimutkaisempien turvapaikkaasioiden todellisia kustannuksia.

Pakolaisneuvonnan toimintaan vaikuttavat myös Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n avustuksiin kohdistetut leikkaukset. Pakolaisneuvonta on tarjonnut STEA:n tuella muun muassa turvapaikkaprosessin kannalta keskeistä maksutonta oikeudellista neuvontaa.

Pakolaisneuvonta on kehittänyt omaa varainhankintaa jo useamman vuoden ajan. Rahankeräyksellä saatuja tuottoja ei kuitenkaan voida käyttää esimerkiksi maksuttoman oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen tai tapausten viemiseen ylikansallisten ihmisoikeusvalvontaelinten käsittelyyn. Oikeusministeriön määrärahoista myönnetty valtionavustus on erityisesti tässä tilanteessa korvaamaton Pakolaisneuvonnan rahoitukselle ja mahdollistaa pitkäjänteisen työn järjestön talouden saamiseksi pysyvästi tasapainoon oikeusapupalveluiden kituliaiden tuottojen ja hitaan kehittämisen aikana.

Talousarvioaloite TAA 11/2025 vp

Pakolaisneuvonta on myös ajanut menestyksekkäästi lukuisia tapauksia Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa ja YK:n kidutuksen vastaisessa komiteassa. Näissä tapauksissa Suomi olisi syyllistynyt ihmisoikeusloukkauksiin ja sopimusrikkomuksiin, mikäli kidutuksen ja kuoleman vaarassa olleiden henkilöiden palautuksia ei olisi pysäytetty. Tämä toiminta, johon Pakolaisneuvonnalla ei ole erityistä rahoitusta ja jonka osalta oikeusavunkin saaminen on hidasta ja epävarmaa eikä riitä kattamaan todellisia kustannuksia, on ollut tärkeässä roolissa paitsi yksilöiden oikeusturvan, myös suomalaisen oikeusvaltion kannalta.

Viime vuonna talousarvioesityksen käsittelyssä eduskunta osoitti Pakolaisneuvonnalle tälle vuodelle 100 000 euron lisärahoituksen hallituksen esitykseen verrattuna. Hallitus esittää nyt eduskunnan osoittaman lisäyksen leikkausta ensi vuodelle.

Pakolaisneuvonnan työ ja pitkäaikainen osaaminen on korvaamatonta suomalaiselle oikeusvaltiolle. Oikeusjärjestelmän toimivuuden ja oikeusturvan toteutumisen turvaamiseksi valtion tulee varmistaa Pakolaisneuvonnan toiminnan jatko myös tulevaisuudessa. Leikkauksen sijaan Pakolaisneuvonnan rahoitusta tulee vahvistaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 300 000 euroa momentille 25.01.50 Pakolaisneuvonta ry:n toiminnan turvaamiseen.

Helsingissä 3.10.2025

Pia Lohikoski vas
Anna Kontula vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Minja Koskela vas
Mai Kivelä vas
Hanna Sarkkinen vas
Veronika Honkasalo vas
Johannes Yrttiaho vas
Timo Furuholm vas